

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ข้าวเป็นธัญพืชอันเป็นอาหารหลักของประชากรโลกประมาณครึ่งหนึ่งของประชากรทั่วโลกที่ใช้ข้าวเป็นอาหารในการดำรงชีพ ในทวีปเอเชียประชากรมากกว่าร้อยละ 80 บริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก สำหรับประเทศไทยซึ่งอยู่ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประชากรมากกว่าร้อยละ 80 เช่นเดียวกันที่บริโภคข้าวเพื่อยังชีพ โดยเฉลี่ยคนละ 120 กิโลกรัม ต่อปี (อรรถวุฒิ ทศน์สองชั้น, 2528 : 1) ข้าวนอกจากเป็นอาหารหลักสำหรับประชากรแถบเอเชียแล้ว ยังทำให้ประชากรในแถบนี้มีงานทำ โดยเฉพาะต้องถิ่นชนบท เพราะว่าการผลิตข้าวต้องใช้แรงงานคนเป็นจำนวนมาก ประเทศไทยนับได้ว่าเป็นประเทศที่มีโอกาสดีกว่าอีกหลายๆ ประเทศในโลกที่มีพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวมาก ทำให้สามารถผลิตข้าวได้มากกว่าปริมาณที่ใช้บริโภคภายในประเทศ ที่เหลือยังขายนอกประเทศ สามารถนำรายได้เข้าประเทศ ปีละหลายหมื่นล้านบาท ข้าวจึงเป็นพืชที่สำคัญทางเศรษฐกิจที่ทำรายได้เข้าประเทศเป็นอันดับหนึ่งของประเทศไทย ในอดีตรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนในการส่งเสริมอย่างเต็มที่ ทำให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากความต้องการบริโภคข้าวมีมากขึ้นเป็นสัดส่วน โดยตรงกับการเพิ่มของประชากรในโลก อีกประการที่จะทำให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น ก็คือความสามารถในการตลาดต่างประเทศของทั้งภาครัฐและเอกชน อันสืบเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยได้เปิดประตูการค้ากับต่างประเทศ นับตั้งแต่การทำสนธิสัญญาเบาว์ริง พ.ศ.2398 เป็นต้นมา

การเปิดประตูการค้าเสรีของประเทศไทยกับต่างประเทศ ทำให้ความต้องการข้าวจากต่างประเทศมีมากขึ้นจึงชักจูงให้มีการขยายการเพาะปลูกข้าวออกไปอย่างกว้างขวาง เพื่อให้มีข้าวส่งออกมากขึ้น แต่เดิมข้าวที่ส่งออกเป็นข้าวที่เหลือจากการบริโภคในประเทศ แล้วจึงส่งไปขายในประเทศใกล้เคียง เช่น ประเทศจีน ประเทศสิงคโปร์ เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าที่จำเป็น (ถนอม ตะนา, 2527 : 27) ต่อมาข้าวจากประเทศไทยได้ส่งไปขายยังทุกภูมิภาคทั่วโลก ประเทศไทยถือเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่อันดับหนึ่งของโลก (“ข้าวนานาชาติ อนาคตศักยภาพข้าวไทย”, 2547 : 8) เพราะส่งออกได้เฉลี่ยปีละไม่ต่ำกว่า 6.5-7.5 ล้านตัน แต่ในปี พ.ศ. 2546 ส่งออกได้สูง

เป็นประวัติการณ์ถึง 7.58 ล้านตัน จากปริมาณข้าวรวมของโลก 26.9 ล้านตัน ขณะที่ปี พ.ศ. 2547 รัฐบาลเชื่อมั่นว่าจะส่งออกได้ 9 ล้านตัน ในขณะที่ตั้งเป้าส่งออกไว้เพียง 9 ล้านตัน แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันมูลค่าการส่งออกอันดับต้นๆ ของประเทศไทยเน้นสินค้าอุตสาหกรรม แต่ข้าวยังอยู่ในอันดับแรกของสินค้าส่งออกหมวดสินค้าเกษตรของประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านราคาข้าวของโลกมาโดยตลอด โดยเฉพาะข้าวชนิด 5% ซึ่งเน้นมาตรฐานการส่งออก โดยปฏิบัติตามพันธกรณีองค์การการค้าโลก (WTO)

จากการประเทศไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณี WTO ที่ต้องลดการอุดหนุนการผลิตภายในประเทศและไม่สามารถให้การอุดหนุนการส่งออก ทำให้เสียเปรียบคู่แข่ง และมีการกีดกันทางการค้าด้วยมาตรการภาษีและมาตรการที่มีโทษภัยในรูปแบบต่างประเทศ ส่งผลให้ผู้นำเข้าข้าวที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศไนจีเรีย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย ตั้งกำแพงภาษีนำเข้าข้าวในอัตราสูง ตั้งแต่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน รวมถึงประเทศเปรูได้ประกาศห้ามนำเข้าข้าว เนื่องจากเกรงว่าข้าวของไทยอาจติดเชื้อไวรัสของเชื้อไข้หวัดนก (IAAP) ตลอดจนปัญหาการแข่งขันกับผู้ส่งออกรายอื่นที่รุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะข้าวคุณภาพต่ำ ต้องแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกที่มีต้นทุนต่ำกว่า รวมทั้งการแข่งขันกันเองของผู้ส่งออกข้าวไทย เนื่องจากเป็นการกีดกัน มีผู้ส่งออกจำนวนมาก นอกจากนี้ประเทศผู้ซื้อที่ประสบปัญหาทางการเงิน ต้องการซื้อข้าวในรูปแบบของสินเชื่อ จึงเกิดความเสี่ยงในการชำระเงิน ขณะที่บางประเทศต้องอาศัยการซื้อขายผ่านนายหน้าผู้ค้าระหว่างประเทศ ประกอบกับปัญหาการกีดกันทางการค้าอันเนื่องมาจากนโยบายของรัฐบาลประเทศ ผู้นำเข้าต้องการคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศและรักษาเสถียรภาพของรัฐบาล จึงชะลอการนำเข้าข้าวไว้ ถึงแม้ว่า การตลาดมีความต้องการนำเข้า อีกทั้งปัญหาการผันผวนของอัตราการแลกเปลี่ยนและค่าระวางเรือที่สูงขึ้น ซึ่งเกษตรกรและภาครัฐบาลควรทำงานร่วมกันเพื่อให้สามารถสร้างผลิตภัณฑ์ข้าวที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อเชื่อมโยงสู่ตลาดภายในและต่างประเทศให้มีเสถียรภาพ

ดังนั้นรัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการปลูกข้าวของเกษตรกรมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมถึงการแปรรูปข้าว โดยได้เข้าไปมีส่วนร่วมพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างครบวงจร ทั้งทางด้านการผลิต การแปรรูป การเงิน และการตลาด หรือที่รู้จักกันในนามว่า “ธุรกิจโรงสีข้าว” ธุรกิจโรงสีข้าวนี้จะทำหน้าที่รวบรวมข้าวเปลือกและแปรรูปให้เป็นข้าวสาร ปัจจุบันโรงสีข้าวในประเทศไทยประมาณร้อยละ 70 เป็นโรงสีขนาดเล็ก โรงสีเหล่านี้ตั้งกระจายทั่วไปในท้องที่ที่มีการปลูกข้าว เพื่อทำหน้าที่บริการชาวนาที่นำข้าวเปลือกมาสีให้เป็นข้าวสารสำหรับการบริโภคในครัวเรือน ส่วนโรงสีขนาดกลางและขนาดใหญ่มักตั้งอยู่ใน

แหล่งเพาะปลูกที่สำคัญ เช่น ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางการค้า เพื่อแปรรูปข้าวเปลือกสำหรับการบริโภคหรือส่งออก ไปจำหน่ายต่างประเทศ แต่เนื่องจากแนวทางการปฏิบัติงานของธุรกิจโรงสีข้าวยังขาดความคล่องตัว ประกอบกับฝ่ายจัดการและคณะกรรมการของโรงสีข้าวจำนวนมากที่ยังขาดประสบการณ์ในด้านการค้า ทำให้ธุรกิจโรงสีข้าวไม่อยู่ในฐานะที่จะแข่งขันกับพ่อค้าเอกชนบนพื้นฐานเดียวกันได้ (วิวัฒน์ โชติเลอศักดิ์ และคณะ. 2532 : 27) นอกจากนี้กระบวนการธุรกิจโรงสีข้าว รวมทั้งการปฏิบัติงานของพนักงานโรงสีข้าวมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ (สุนีย์ ปานกำเนิด. 2538 : 2) จึงส่งผลให้การดำเนินธุรกิจของโรงสีข้าวต้องประสบปัญหา

ประกอบกับในยุคที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ทำให้ความต้องการบริโภคข้าวเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ธุรกิจโรงสีข้าวนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาการส่งออกข้าวให้เป็นไปตามกระแสแห่งความต้องการในภาวะที่การแข่งขันเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยโรงสีข้าวจะต้องมีกระบวนการการเปลี่ยนข้าวเปลือกให้เป็นข้าวสารอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและเป็นคนกลางที่สำคัญระดับหนึ่งในระบบการตลาดข้าวด้วย เพื่อให้ธุรกิจโรงสีข้าวมีศักยภาพเพียงพอในการสนองนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลตามยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน จึงควรมีการศึกษาถึงปัญหาในการดำเนินงานของธุรกิจโรงสีข้าว อันจะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาธุรกิจให้ดียิ่งขึ้นเพื่อส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนต่อไป

โรงสีข้าวในจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นโรงสีที่มีขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการดำเนินการช่วงหลัง พ.ศ.2420 เป็นต้นมา หลังจากเดิมที่โรงสีเกิดขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2401 ในบริเวณกรุงเทพมหานคร ตามสองริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองสายต่างๆ (ถนอม ตนะนา. 2527 : 27) เนื่องจากโรงสีมีจำนวนมากและมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศและประชาชน การดำเนินธุรกิจใดๆ ของโรงสีข้าว ย่อมมีผลโดยตรงต่อชาวนา ผู้บริโภค และการส่งออก ผู้วิจัยในฐานะผู้ประกอบการธุรกิจโรงสีข้าวมาเป็นเวลามากกว่า 10 ปี ได้พบปัญหาและอุปสรรคในธุรกิจของตนเอง ส่วนใหญ่เป็นปัญหาการบริหารจัดการ เริ่มตั้งแต่การวางแผนการรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนา การจัดหาคนงานที่มีคุณภาพ การเงิน การบริหารจัดการการผลิต และการบริหารคลังสินค้า ผู้วิจัยได้พยายามแก้ไขปัญหาและอุปสรรคตามประสบการณ์ ซึ่งบางครั้งประสบความสำเร็จ แต่บางครั้งก็ล้มเหลว เพื่อให้การบริหารจัดการโรงสีข้าวเป็นสากลตามหลักวิชาการ อันจะนำมาซึ่งการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผลสามารถนำไปปรับใช้กับ โรงเรียนได้ ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่องกิจกรรมการจัดการธุรกิจ โรงเรียนเฉพาะในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยศึกษา ระดับการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการธุรกิจ โรงเรียน ทั้งนี้เพื่อนำ ผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการ โรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง “กิจกรรมการจัดการธุรกิจ โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด” ได้ตั้งคำถามสำหรับการวิจัยไว้ ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจ โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นเช่นใด
2. ผู้ประกอบการธุรกิจ โรงเรียนที่มีสภาพทั่วไปต่างกัน มีระดับการปฏิบัติการเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการธุรกิจ โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ต่างกัน หรือไม่อย่างไร
3. ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการธุรกิจ โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ควรมีลักษณะเป็นเช่นใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กิจกรรมการจัดการธุรกิจ โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด” มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ เกี่ยวกับการกำหนดกิจกรรมการจัดการธุรกิจ โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจ โรงเรียนของผู้ประกอบการที่มีสภาพทั่วไปแตกต่างกัน ที่มีผลต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาและการจัดการธุรกิจ โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการธุรกิจ โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ไว้ ดังนี้

1. ผู้ประกอบการ มีการกำหนดกิจกรรมการจัดการธุรกิจโรงสีข้าวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก
2. ผู้ประกอบการธุรกิจโรงสีข้าวที่มีสภาพทั่วไปต่างกัน มีระดับการปฏิบัติการเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการธุรกิจโรงสีข้าวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจโรงสีข้าวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีหนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าวประจำปี พ.ศ. 2549 ตามพระราชบัญญัติค้าข้าว จำนวน 31 ราย

2. พื้นที่ที่ศึกษา คือ โรงสีข้าวที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ระยะเวลาที่ทำการเก็บข้อมูล เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

4. ตัวแปรในการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ ซึ่งประกอบไปด้วยขนาดของโรงสีข้าว ทุนจดทะเบียน ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ ที่มาของแหล่งวัตถุดิบ และประเภทของกิจการ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ กิจกรรมการจัดการธุรกิจโรงสีข้าวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้มีคำนิยามศัพท์ที่ควรทราบ ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการจัดการธุรกิจ หมายถึง แนวทางในการดำเนินการให้ธุรกิจโรงสีข้าวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดเจริญเติบโตขึ้น โดยผ่านกระบวนการการจัดการธุรกิจ อันประกอบไปด้วย

1.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง การวิเคราะห์สถานการณ์และปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของธุรกิจโรงสีข้าว ตลอดจนกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบและวิธีการระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในอนาคต

1.2 การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัด โครงสร้างสายงานในธุรกิจโรงสีข้าวให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพตลอดเวลา

1.3 การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง การกำหนดตำแหน่งหน้าที่และทำการตัดสินใจในเรื่องของหน้าที่และความรับผิดชอบของพนักงานในธุรกิจโรงสีข้าวอย่างเหมาะสม

1.4 การสั่งการ (Directing) หมายถึง ภาระหน้าที่ในการใช้ความสามารถชักจูงคนงานให้ปฏิบัติงานอย่างดีที่สุด จนกระทั่งธุรกิจโรงสีข้าวสามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

1.5 การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การแสวงหาความร่วมมือและการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น และกับเอกชน เช่น การติดต่อกับหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชนหรือจะเป็นชุมชน หรือประชาชนทั่วไป

1.6 การรายงาน (Reporting) หมายถึง การประเมินผล และการแก้ไขปรับปรุง ซึ่งจะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานของธุรกิจโรงสีข้าวได้ดีขึ้น หรือการปฏิบัติงานของธุรกิจโรงสีข้าวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสัมฤทธิ์ผลมากขึ้น และสามารถแก้ไขข้อบกพร่องหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่การปฏิบัติงานของธุรกิจโรงสีข้าวของตน

1.7 การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง แผนงานที่แสดงให้เห็นถึงการใช้จ่ายเงินจำนวนหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยใช้เป็นแนวทางที่จะนำไปใช้ในการควบคุมด้านการเงินของธุรกิจโรงสีข้าว

2. โรงสีข้าว หมายถึง ผู้ประกอบการธุรกิจโรงสีข้าวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดที่ต่ออายุหนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าวประจำปี พ.ศ. 2549 ตามพระราชบัญญัติการค้าข้าว

3. ขนาดโรงสี หมายถึง การจำแนกโรงสีตามกำลังการผลิต โดยใช้เกณฑ์ของกองควบคุมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม ดังนี้

3.1 โรงสีขนาดเล็ก คือ โรงสีที่มีกำลังการผลิตไม่เกินวันละ 18 ตันข้าวเปลือกหรือวันละ 18 เกวียน

3.2 โรงสีขนาดกลาง คือ โรงสีที่มีกำลังการผลิตระหว่าง 18-30 ตันข้าวเปลือกหรือวันละ 18-30 เกวียนต่อวัน

3.3 โรงสีขนาดใหญ่ คือ โรงสีที่มีกำลังการผลิตมากกว่าวันละ 30 ตันข้าวเปลือกหรือวันละ 30 เกวียน

4. ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ประกอบการธุรกิจโรงสีข้าว ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีหนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าวประจำปี พ.ศ. 2549 ตามพระราชบัญญัติการค้าข้าว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ทราบถึงประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้ทราบสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการที่มีผลต่อการกำหนดกิจกรรมการจัดการธุรกิจโรงสีข้าวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการให้ธุรกิจโรงสีข้าวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดเจริญเติบโตขึ้น โดยผ่านกระบวนการจัดการธุรกิจ อันประกอบไปด้วยการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การตั้ง การประสานงาน การรายงานและการงบประมาณ ซึ่งสามารถสร้างผลกำไร และดำรงธุรกิจให้อยู่รอดได้อย่างยั่งยืน

2. ทำให้ทราบระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจโรงสีข้าวของผู้ประกอบการที่มีสภาพทั่วไปแตกต่างกัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดกิจกรรมการจัดการธุรกิจโรงสีข้าวให้สามารถเพิ่มยอดขาย และดำรงธุรกิจได้อย่างมั่นคงยิ่งขึ้น

3. ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการบริหารจัดการเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนารุรคิจโรงสีข้าวให้กับผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด และในจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทย ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY